



---

## PRIJATÉ TEXTY

---

### P8\_TA(2016)0066

#### Humanitárna situácia v Jemene

##### Uznesenie Európskeho parlamentu z 25. februára 2016 o humanitárnej situácii v Jemene (2016/2515(RSP))

*Európsky parlament,*

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Jemene, najmä uznesenie z 9. júla 2015 o situácii v Jemene<sup>1</sup>,
  - so zreteľom na spoločné vyhlásenie podpredsedníčky Komisie/vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (PK/VP) Federicy Mogheriniovej a komisára pre humanitárnu pomoc a krízové riadenie Christosa Stylianidesa z 10. januára 2016 o útokoch na zdravotnícke zariadenie organizácie Lekári bez hraníc v Jemene,
  - so zreteľom na vyhlásenie hovorcu Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) o pokračovaní rozhovorov o Jemene sprostredkovaných OSN z 15. decembra 2015 a na spoločné vyhlásenie podpredsedníčky Komisie/vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (PK/VP) Federicy Mogheriniovej a komisára pre humanitárnu pomoc a krízové riadenie Christosa Stylianidesa o Jemene z 2. októbra 2015,
  - so zreteľom na závery Rady pre zahraničné veci o Jemene, najmä závery z 20. apríla 2015,
  - so zreteľom na rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN o Jemene, najmä na rezolúcie č. 2216 (2015), č. 2201 (2015) a č. 2140 (2014),
  - so zreteľom na vyhlásenia o Jemene z 10. januára 2016 a 8. januára 2016, ktorých autorom je hovorca generálneho tajomníka OSN,
  - so zreteľom na článok 123 ods. 2 a ods. 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže súčasná kríza v Jemene je výsledkom toho, že po sebe idúce vlády nenaplnili legitímne očakávania jemenského ľudu týkajúce sa demokracie, hospodárskeho a sociálneho rozvoja, stability a bezpečnosti; keďže toto zlyhanie vytvorilo podmienky

---

<sup>1</sup> Prijaté texty, P8\_TA(2015)0270.

na vypuknutie násilného konfliktu tým, že sa nevytvorila inkluzívna vláda a spravodlivá deľba moci a že sa systematicky ignorovali početné kmeňové napätia v krajine, všeobecne rozšírená neistota a hospodárska paralýza;

- B. keďže vojenský zásah pod vedením Saudskej Arábie v Jemene, o ktorý požiadal jemenský prezident Abdurabbuh Mansúr Hádí a pri ktorom boli použité kazetové bomby, ktoré podliehajú medzinárodnému zákazu, vyvolal katastrofálnu humanitárnu situáciu, ktorá postihla obyvateľstvo celej krajiny, má závažné dôsledky pre tento región a predstavuje hrozbu pre medzinárodný mier a bezpečnosť; keďže hlavnou obeťou súčasnej vojenskej eskalácie je jemenské civilné obyvateľstvo, ktoré už tak žije v ťažkých podmienkach;
- C. keďže húthiovskí rebeli obliehajú tretie najväčšie jemenské mesto Taiz a bránia dodávkam humanitárnej pomoci; keďže podľa Stephena O'Briena, námestníka generálneho tajomníka OSN pre humanitárne záležitosti a koordinátora núdzovej pomoci, potrebuje asi 200 000 civilistov, ktorí sa v ňom ocitli v pasci, naliehavo pitnú vodu, potraviny, lekársku starostlivosť a ďalšiu život zachraňujúcu pomoc a podporu;
- D. keďže od začiatku konfliktu bolo zabitých najmenej 5 979 osôb, takmer polovica z nich boli civilné osoby, a 28 208 osôb utrpelo zranenia; keďže medzi obeťami sú stovky žien a detí; keďže humanitárne dôsledky, ktoré majú pre civilné obyvateľstvo pokračujúce boje medzi rozličnými milíciami, bombardovanie a narušenie základných služieb, dosahujú alarmujúce rozmery;
- E. keďže podľa prehľadu humanitárnych potrieb na rok 2016, ktorý bol uverejnený v novembri 2015, teraz určitú formu humanitárnej pomoci potrebuje 21,2 milióna ľudí (82 % obyvateľstva); keďže podobne sa odhaduje, že 2,1 milióna obyvateľov je v súčasnosti podvyživených, z toho 1,3 milióna detí, ktoré trpia vážnou akútnou podvýživou;
- F. keďže EÚ v roku 2015 poskytla 52 miliónov EUR na ďalšiu humanitárnu pomoc na riešenie krízy v Jemene a zmiernenie jej vplyvu na Africký roh; keďže EÚ poskytne sumu do výšky dvoch miliónov EUR na vytvorenie mechanizmu OSN overovania a kontroly (UNVIM) pre obchodnú námornú dopravu do Jemenu, čím sa uľahčí nerušený tok komerčného tovaru a humanitárnej pomoci do Jemenu;
- G. keďže existujú správy, že letecké útoky koalície pod vedením Saudskej Arábie v Jemene zasiahli početné civilné ciele vrátane nemocníc, škôl, trhov, sýpok, prístavov a táborov pre presídlené osoby, vážne poškodili základnú infraštruktúru na poskytovanie pomoci a prispeli k vážnemu nedostatku potravín a palív v krajine; keďže na nemocnicu podporovanú organizáciou Lekári bez hraníc (MSF) v severnom Jemene bol 10. januára 2016 spáchaný bombový útok, ktorého výsledkom bolo prinajmenšom šesť zabitých a dvanásť zranených osôb vrátane zamestnancov MSF, ako aj vážne poškodenie zdravotníckych zariadení; keďže ide o najnovší zo série útokov na zdravotnícke zariadenia; keďže aj mnohé historické pamiatky a archeologické lokality boli nenapraviteľne zničené alebo poškodené vrátane častí starého mesta Saná, ktoré je zapísané do zoznamu svetového dedičstva UNESCO;
- H. keďže z dôvodu obmedzenej prístavnej kapacity a preťaženia zničenej infraštruktúry a zariadení sa do krajiny dostane iba 15 % objemu palív dodávaného pred krízou; keďže podľa integrovanej klasifikácie fáz potravinovej bezpečnosti Organizácie OSN pre

výživu a poľnohospodárstvo je v súčasnosti osem provincií – Saada, Hajjah, Hodeida, Taiz, Al-dhal, Lahj, Abyan and Hadramaut – zaradených z hľadiska zabezpečovania potravín medzi oblasti v stave núdze;

- I. keďže podľa organizácie Save the Children boli v prinajmenšom v 18 z 22 oblastí v dôsledku bojov alebo nedostatku palív zatvorené nemocnice, resp. bolo významne ovplyvnené ich fungovanie; keďže konkrétne bolo zatvorených 153 zdravotných stredísk, ktoré predtým dodávali výživu pre viac ako 450 000 ohrozených detí, ako aj 158 ambulancií zodpovedných za poskytovanie základnej zdravotnej starostlivosti takmer pol miliónu detí mladších ako päť rokov;
- J. keďže podľa UNICEF mal konflikt v Jemene závažný vplyv na prístup detí k vzdelávaniu, keďže prestal fungovať vzdelávací systém pre takmer 2 milióny detí a bolo zatvorených 3 584 škôl, čo predstavuje štvrtinu všetkých škôl; keďže 860 z týchto škôl je poškodených alebo fungujú ako útulky pre vysídlené osoby;
- K. keďže 15. decembra 2015 bolo v celej krajine vyhlásené prímerie, ktoré však bolo následne vo veľkej miere porušované; keďže mierové rozhovory znesvárených strán, ktoré prebehli v polovici decembra 2015 vo Švajčiarsku, nepriniesli prelomové riešenie, ktoré by viedlo k ukončeniu konfliktu; keďže obnovenie mierových rozhovorov pod vedením OSN a záštitou osobitného vyslanca OSN pre Jemen Ismá'íla wulda šajcha Ahmada, ktoré boli naplánované na 14. januára 2016, sa dočasne odročilo v dôsledku pokračujúceho násillia;
- L. keďže situácia v Jemene prináša vážne riziká pre stabilitu regiónu, a to najmä v Africkom rohu, v oblasti Červeného mora a na širšom Blízkom východe; keďže sieti al-Kájda na Arabskom polostrove (AQAP) sa podarilo využiť zhoršenie politickej a bezpečnostnej situácie v Jemene, rozšíriť svoju prítomnosť a zvýšiť počet a rozsah teroristických útokov; keďže tzv. Islamský štát (IŠ)/Dá'iš sa etabloval v Jemene a uskutočnil teroristické útoky proti šiítskym mešitám, pričom zahynuli stovky ľudí;
- M. keďže stabilný a bezpečný Jemen s riadne fungujúcou vládou má rozhodujúci význam pre medzinárodné úsilie zamerané na boj proti extrémizmu a násilliu v regióne aj mimo neho, ako aj pre mier a stabilitu v Jemene samotnom;
- N. keďže niektoré členské štáty EÚ ďalej povoľujú transfery zbraní a súvisiaceho materiálu do Saudskej Arábie po začiatku vojny; keďže tieto transfery sú v rozpore so spoločnou pozíciou 2008/944/SZBP o kontrole vývozu zbraní, ktorou sa výslovne zakazuje povoľovanie licencií na zbrane zo strany členských štátov, ak existuje zjavné riziko, že by sa vojenské technológie alebo materiál, ktoré sa majú vyviezť, mohli použiť pri vážnom porušení medzinárodného humanitárneho práva a narušení regionálneho mieru, bezpečnosti a stability;
1. vyjadruje hlboké znepokojenie nad alarmujúcim zhoršovaním humanitárnej situácie v Jemene, ktorá sa vyznačuje rozsiahlym nedostatkom potravín a vážnou podvýživou, bezohľadnými útokmi na civilistov a zdravotníckych a humanitárnych pracovníkov, ako aj ničením civilnej a zdravotnej infraštruktúry v dôsledku existujúceho domáceho konfliktu, zintenzívnenia leteckých útokov koalície vedenej Saudskou Arábiou, pozemných bojov a bombardovania, a to aj napriek opakovaným výzvam na opätovné zastavenie násillnosti; vyjadruje hlboké poľutovanie nad stratami na životoch v dôsledku konfliktu a nad utrpením ľudí v bojoch a vyjadruje sústrasť rodinám obetí; EÚ

potvrďzuje svoj zázvázok ďalej podporovať Jemen a jemenský ľud;

2. je vážne znepokojený leteckými útokmi koalície vedenej Saudskou Arábiou a jej námornou blokádou Jemenu, ktoré spôsobili smrť tisícov ľudí, ešte viac destabilizovali Jemen, ničia infraštruktúru krajiny, spôsobili nestabilitu, ktorú využili teroristické a extrémistické organizácie, ako sú IŠ/Dá'íš a AQAP, a vyhrotili už i tak kritickú humanitárnu situáciu; dôrazne odsudzuje aj destabilizujúce a násilné akty húthíov, ktorých podporuje Irán, aj pri obliehaní mesta Taiz, ktoré má katastrofálne humanitárne dôsledky na jeho obyvateľov;
3. zdôrazňuje potrebu koordinovanej humanitárnej činnosti pod vedením OSN a naliehavo vyzýva všetky krajiny, aby prispeli k riešeniu humanitárnych potrieb; vyzýva všetky zúčastnené strany, aby umožnili prístup a poskytovanie naliehavo potrebných potravín, liekov, palív a inej potrebnej pomoci prostredníctvom OSN a medzinárodných humanitárnych kanálov s cieľom riešiť naliehavé potreby civilného obyvateľstva zasiahnutého krízou v súlade so zásadami nestrannosti, neutrality a nezávislosti; požaduje okamžité pozastavenie útokov na humanitárne účely s cieľom umožniť, aby sa životu nevyhnutná pomoc dostala k jemenskému ľudu; pripomína, že je preto nevyhnutné, aby sa ďalej uľahčil prístup obchodnej lodnej dopravy do Jemenu;
4. vyzýva všetky strany, aby dodržiavali medzinárodné humanitárne a ľudskoprávne právo, zabezpečili ochranu civilistov a upustili od priamych útokov na civilnú infraštruktúru, najmä na zdravotnícke zariadenia a vodné systémy; žiada nezávislé vyšetovanie všetkých obvinení zo zneužívania, mučenia, cieleného zabíjania civilistov a iných foriem porušovania medzinárodného humanitárneho a ľudskoprávneho práva;
5. pripomína všetkým stranám, že nemocnice a zdravotnícky personál sú výslovne chránené na základe medzinárodného humanitárneho práva a že úmyselné útoky na civilné obyvateľstvo a civilnú infraštruktúru sú vojnovým zločinom; vyzýva na nestranné a nezávislé vyšetrenie všetkých údajných porušení medzinárodného ľudskoprávneho a humanitárneho práva vrátane nedávnych útokov na humanitárnu infraštruktúru a personál; vyzýva všetky strany, aby rešpektovali ľudské práva a slobody všetkých občanov Jemenu, a zdôrazňuje potrebu zlepšiť bezpečnosť všetkých príslušníkov mierových a humanitárnych misií v krajine vrátane humanitárnych pracovníkov, lekárov a novinárov;
6. vyzýva EÚ, aby účinne presadzovala dodržiavanie medzinárodného humanitárneho práva, ako je stanovené v príslušných usmerneniach EÚ; zdôrazňuje najmä skutočnosť, že je potrebné, aby EÚ poukázala vo svojom politickom dialógu so Saudskou Arábiou na nutnosť dodržiavať medzinárodné humanitárne právo a v prípade, ak takýto dialóg nebude viesť k výsledkom, aby zvažila ďalšie opatrenia v súlade s usmerneniami EÚ na podporu dodržiavania medzinárodného humanitárneho práva;
7. vyzýva PK/VP, aby začala iniciatívu zameranú na uvalenie zbrojného embarga EÚ proti Saudskej Arábii, vzhľadom na vážne obvinenia z porušovania medzinárodného humanitárneho práva zo strany Saudskej Arábie v Jemene a na skutočnosť, že pokračujúce udeľovanie licencií na predaj zbraní do Saudskej Arábie by preto bolo v rozpore so spoločnou pozíciou Rady 2008/944/SZBP z 8. decembra 2008;
8. domnieva sa, že Saudská Arábia a Irán sú pri riešení krízy nápomocné, a naliehavo vyzýva obe strany, aby pracovali pragmaticky a v dobrej viere s cieľom ukončiť boje v

Jemene;

9. zdôrazňuje, že len politickým, inkluzívnym a rokovacími dosiahnutým riešením konfliktu možno obnoviť mier a zachovať jednotnosť, zvrchovanosť, nezávislosť a územnú celistvosť Jemenu; naliehavo žiada všetky strany, aby sa čo najskôr v dobrej viere a bez predbežných podmienok zapojili do nového kola mierových rokovaní vedených OSN a aby vyriešili svoje nezhody prostredníctvom dialógu a konzultácií, odmietli násilné činy v záujme dosiahnutia politických cieľov a zdržali sa provokácií a všetkých jednostranných činov, ktoré by ohrozili politické riešenie; podporuje úsilie osobitného vyslanca OSN Ismá'íla wulda šajcha Ahmada viesť mierové rozhovory o Jemene sprostredkované OSN v súlade s iniciatívou Rady pre spoluprácu v Perzskom zálive, výsledkami konferencie o národnom dialógu a príslušnými rezolúciami Bezpečnostnej rady OSN, najmä rezolúciami č. 2140 (2014) a č. 2216 (2015);
10. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokiej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, vládam a parlamentom členských štátov, generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov, generálnemu tajomníkovi Rady pre spoluprácu v Perzskom zálive, generálnemu tajomníkovi Ligy arabských štátov a vláde Jemenu.